

Ritva Toivola

PANSSARI- MIYYRÄ

Ritva Toivola

PANSSARI- MIYYRÄ

 SAGA
EGMONT

Ritva Toivola

Panssarimyyrä

SAGA Egmont

Panssarimyyrä

Cover image: Shutterstock
Copyright © 1991, 2022 Ritva Toivola and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728432518

1st ebook edition
Format: EPUB 3.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

PANSSARIMYYRÄ

Kaatopaikka oli valtavan iso. Kun nuori mies oli tullut sisään sen portista, kumpuileva törkyvuoristo näytti ulottuvan hänen edessään miltei taivaanrantaan.

Hän huokasi. Oli kai mahdotonta löytää täältä pientä sormusta. Hän oli eilen suutuspäissään kiskonut sen sormestaan ja viskannut jätesäkkiin, tullut sitten katumapäälle, mutta liian myöhään. Sormus oli silloin jo matkalla roskienkuljetusauton mukana kaatopaikalle.

Nuori mies oli päättänyt lähteä etsimään sormusta, mutta kaatopaikan näkeminen sai hänet miltei lähtemään pois saman tien.

Hän oli kuitenkin niin itsepäinen ja sormus niin tärkeä, ettei hän heti halunnut antaa periksi. Onneksi älysin panna päälleni huonoimmat vaatteet, kumisaappaat ja nämä kuluneet sammarit, hän ajatteli lähtiessään kiipeämään ylös jätevuorelle, joka rakentui turhuisesta paperista, vanhoista rievuista ja peltiromusta.

Hän oli liukastua niljaisiin appelsiininkuoriin, liukui vähän matkaa alaspäin, mutta kiipesi taas kohta sisukkaasti. Jätevuoren huipulta hän näki, miten portista ajoi koko ajan sisään jäteautoja, jotka kaatoivat lastinsa entisten päälle. Toiset suuntasivat kaupungille hakemaan uutta.

Kaatopaikka oli lintujen valtakuntaa. Valkoiset siivet viuhkoivat ilmassa, ja kaikkialla lokit nahistelivat keskenään makupaloista. Varisten äreä vaakunta sekoittui lokiin kiukunhuutoihin. Rottia näkyi siellä täällä. Ne olivat isoja ja

lihavia, eivätkä tuntuneet erityisemmin pelkäävän, vaan jäivät tuijottamaan nuorta miestä ovelin pistävin silmin.

Ovatpa rotkaleita! Nuorta miestä puistatti. Maaperä hyllyi hänen jalkojensa alla. Hän potkaisi eteensä sattunutta tyhjää maitotölkkiä ja ihmetteli tavaran paljoutta, ehjännäköisiä huonekaluja, astioita ja vaatteita, kirjoja, ties mitä kaikkea. Likaisen vanukasan yllä lenteli tummasiipisiä perhosia. Mitähän nekin tällaisesta paikasta hakivat? Hän muisti lukeneensa, että joidenkin perhoslajien siivet olivat tummuneet, kun ne joutuivat elämään ihmisen nokeamassa ympäristössä.

Sormuksen löytäminen täältä oli yhtä vaikeaa kuin löytää neula heinäsuovasta tai yksi ihminen miljoonakaupungin vilinästä. Hetken uurastettuaan hän päätti kyllästyneenä istahtaa lepäämään hiukan sivummalle ovettomaan autoon, joka oli osittain hautautunut romujen joukkoon.

Etuistuimen jousituksissa ei ollut mitään vikaa, ja hän nojasi taaksepäin ja sulki silmänsä.

Ei, nyt minun on kyllä luovutettava, hän ajatteli hetken kuluttua ja aikoi nousta autosta ja lähteä tiehensä. Silloin roskavuori äkkiä liikahti auton nokan edessä ja jätteet kohosivat pieneksi keoksi. Jokin ponnisteli esiin niiden alta. Keon huipulle jäänyt pahvilaatikko keikahti, kun se tönäistiin syrjään. Nyt näkyivät jo kuononpää ja viikset, sitten silmät ja pian koko pää ja leveät etutassut. Merkillinen otus tunki yläruumiinsa ulkoilmaan ja tarkasteli ympäristöään.

Se oli myyrä, mutta jättimäinen, miltei lampaan kokoinen. Moista oliota nuori mies ei ollut ennen osannut edes kuvitella. Sen lapiomaiset myyränkämmenet olivat kookkaat kuin isolla miehellä, eikä sillä ollut pehmoista myyränturkkia, vaan sen pulleaa ruumista peitti sarvikuonomainen panssari. Silmien päällä roikkui ylimääräinen paksu nahkapoimu, jonka myyrä

maanpinnalle tultuaan työnsi kämmenillään silmiltään kuin keskiaikainen ritari haarniskan silmikon.

Panssarimyyrä ja nuori mies tuijottivat hetken toisiaan. Myyrä näki huonosti auringonvalossa ja siristeli yhtenäin silmiään. Kohta se vetäytyi takaisin koloonsa, mutta sitä ennen se viittasi nuorelle miehelle kämmenellään. Oliko se kehoitus seurata?

Myyrän kadottua maan alle nuori mies päätti mennä tutkimaan myyränkoloa hiukan tarkemmin. Hän hämmästyi polvistuessaan kurkistamaan sisään, sillä vaikka itse aukko oli melko pieni, heti sisäpuolella avautui avara tunneli, josta pilkotti selvästi hiukan valoa.

Hän mahtui juuri ja juuri pujottautumaan sisään aukosta. Sitten hänen oli kontattava pari metriä, mutta heti sen jälkeen saattoikin nousta seisomaan. Käytävä hänen edessään oli pitkä ja avara ja valaistu himmeillä sähkölampuilla niin että siellä näki jotenkin kulkea. Hän huomasi panssarimyyrän lyllertävän rauhallisesti vähän matkan päässä pitkin käytävää. Jostakin kuului kuin suuren kellon raksutusta.

Käytävän seinät olivat kaatopaikan rojua, irralliset esineet, paperit ja säilyketölkit näkyivät selvästi lautojen välistä, joilla seiniä oli tuettu. Lattia oli myös päällystetty laudoin, ja se vietti koko ajan alaspäin. Mitä syvemmälle päästiin, sitä maatuneemmaksi maaperä muuttui, ja sitten käytävän seinät alkoivat olla rapattuja kiviseiniä. Kellon raksutus kuului yhä selvemmin, eikä kaatopaikan löyhkä tuntunut enää yhtä vastenmielisenä.

Eikö tuossa ollut ihan selvästi näkyvissä talon nurkka? Ja nyt edessä oli rakennelma, joka oli melkein varmasti kirkontorni. Suippeneva huippu oli katettu homeenvihrein kuparilevyin, ja se tukki osan käytävää, joka siinä kohdassa teki mutkan. Kirkontornin kuparilaattojen alapuolella oli iso roomalaisin numeroin varustettu kellotaulu, joka oli nuoren

miehen silmien tasalla. Kello kävi, sen ronksutus kaikui käytävässä ja osoittimet näyttivät puolta kahtatoista.

Panssarimyyrä kiirehti jo kaukana käytävän toisessa päässä ja hävisi sitten näkyvistä. Mies pisti juoksuksi saadakseen sen kiinni, mutta hiljensi vauhtia kuullessaan ihmisääniä.

Laulu oli verkkaista ja matalaa ja siihen sekoittui yksitoikkoinen rumpujen kumina. Nuori mies huomasi olevansa tulossa maanalaiseen kaupunkiin. Käytävän seinissä alkoi näkyä ikkunoita ja ovia. Talot vaikuttivat asutuilta, sillä ikkunoissa oli verhot.

Hoilotus kuului yhä lähempää ja äkkiä käytävä laajeni. Oltiin kuin avoimella torilla ja kattokin hämötti jossakin kaukana korkeuksissa. Nuori mies pysähtyi aukion laidalle. Lyhtyjä oli täällä enemmän, ja niiden valossa aukion keskellä liikehti ihmisjoukko jonkin patsaan ympärillä. Ihmiset olivat kaikki pukeutuneet harmaisiin tai ruskeisiin vaatteisiin ja heidän liikkeidensä rytmi kiihtyi kiihtymistään. Käsissään heillä oli keihäitä ja kiväärejä, joita he kohottelivat ilmaan, ravistelivat ja ulvahtelivat yhteen ääneen kuin itseään rohkaisten.

Äkkiä äänet kohosivat entistä korkeammiksi ja rummut kumisivat pitkään, kaikki yhtä aikaa. Tanssijat ryntäsivät aukion toiselle puolelle, päinvastaiseen suuntaan kuin missä nuori mies oli. He katosivat aseitaan heilutellen sisään perällä hämöttävän käytävän suuaukosta. Hetken heidän äänensä kantautuivat vielä kaukaa, mutta sitten oli ihan hiljaista.

Torille oli jäänyt vain panssarimyyrä, joka katseli nuorta miestä ystävällisen näköisenä. Se kyyhötti patsaan juurella ja kihnutti kylkeään sen jalustaa vasten.

Patsas esitti kolmea alastonta miestä, jotka olivat takomassa alasimen ympärillä. Nuori mies hätkähti, patsas oli hänelle hyvin tuttu. Kolmen sepänhän piti seisoa hänen

kotikaupunkinsa vilkkaimman kauppakadun päässä. Miten ihmeessä se oli tänne joutunut?

Hän meni tarkastelemaan patsasta lähempää. Hän luuli ensin, että sen juurella oli kukkavihkoja, mutta tarkemmin katsoen kukat olivatkin kaikenvärisiä sieniä, jotka oli aseteltu ryhmiin patsaan koristeiksi. Ja sen jalustalle oli levitetty kultarojua, kelloja, rannerenkaita ja sormuksia aivan kuin tanssijat olisivat äsken suorittaneet patsaan ympärillä jonkinlaista uhrirituaalia ja tuoneet uhrilahjoja.

Nuori mies sävähti nähdessään tutunnäköisen sormuksen. Hän kumartui lyhdyn valossa katsomaan sormuksen sisäpintaa ja aivan oikein, kapeassa kultarenkaassa oli kaiverrettuna "Sari 13.12.1990". Ihmeellistä! Hän oli kuin olikin löytänyt kadottamansa. Hän pisti sormuksen povitaskuunsa tarkastettuaan ensin, ettei sen pohjalla ollut reikää, josta se pääsisi uudelleen putoamaan.

Hän taputti tyytyväisenä panssarimyyrää, joka oli tullut kehnäämään hänen jalkoihinsa kuin ruma karvaton koira. Kylläpä se olikin kesy. Sitten hän katseli tarkemmin ympärilleen. Rakennusten nurkkia, seiniä, kattoja ja ikkunoita oli selvästi näkyvissä ja talojen välistä lähti käytäviä eri suuntiin. Yhden talon nurkka hävisi jonnekin lasin ja metalliromun varjoihin, ja siellä näkyi sammuneita alekkain olevia neonputkikirjaimia... MANN... nuori mies tavasi.

Ei voi olla totta, hän ajatteli. Jos tämä todella on Kolmen sepän aukio, niin tavarataloa vastapäätä pitäisi olla kirjakauppa.

Ja niinhän siellä olikin. Kaupan ikkuna näytti töhryiseltä, vaikka sitä oli yritetty puhdistaa. Ikkunassa oli näytteillä kirjoja ja ovi oli raollaan.

Nuori mies pujahti sisälle kauppaan. Siellä kuten ulkopuolellakin paloivat himmeät sähkövalot, mutta

enempää myyjiä kuin asiakkaitakaan ei näkynyt.

mies poimi käteensä niistä yhden. Se kiinnosti häntä, koska kannessa oli panssarimyyrän kuva. "Panssarimyyrä, ihmisen paras ystävä" oli kirjan nimi. Nuori mies selaili kirjaa ja innostui sitten lukemaan.

Panssarimyyrä, niin kirjassa kerrottiin, oli alkanut kehittyä aivan tavallisesta myyrästä. Maaperän alkaessa peittyä kaatopaikkojen alle myös myyrät olivat siirtyneet niiden asukkaiksi. Koska ne joutuivat kaivelemaan maata, joka oli täynnä lasinsiruja ja metalliromua, niiden pehmeä myyränturkki muuttui vähitellen paksuksi panssariksi, joka ei haavoitu helpolla. Samoin kuin kaatopaikoilla elävät rotat, myyrät kasvoivat entistä suuremmiksi. Sitten kun myös ihmiskunta vähitellen muutti asumaan maan alle - mies hätkähti ja aloitti lauseen uudestaan. Niin siinä tosiaan sanottiin! - Sitten kun myös ihmiskunta vähitellen muutti asumaan maan alle elinolosuhteiden muututtua sen pinnalla yhä hankalammiksi, panssarimyyristä tuli ihmisten parhaita liittolaisia ja ne korvasivat heille koirat. Myyrien kaivamiin tunneleihin ihmiset rakensivat omat kulkutiensä, koko maanalainen laaja tunneliverkosto oli tämän yhteistyön tulosta.

Kirjan tekstiosa ei ollut pitkä, kuvia oli paljon runsaammin ja ne esittivät enimmäkseen panssarimyyriä ja ihmisiä maanalaisissa käytävissä.

Yhdessä kuvassa oli kolme valtavan isoa rottaa. Ne tuijottivat ilkeännäköisinä suoraan kameraan. "Jättirotat saattavat kasvaa yli metrin korkuisiksi ja painavat yhtä paljon kuin aikuinen ihminen" kertoi kuvateksti. "Rotat ovat vaarallisia ihmisille ja panssarimyyrille. Myyrät varoittavat haukahdellen rottien tulosta, sillä ne aistivat herkästi maan värähtelyt juoksevan rottalauman alla" luki seuraavan kuvan vieressä, joka esitti panssarimyyrää haukkumassa kuono koholla.

Onpa merkillistä, nuori mies ajatteli ja jäi katselemaan kuvaa kahdesta miehestä, jotka olivat saaneet saaliikseen valtavankokoisen rotan. Asetelma oli kuin vanhoissa leijonanmetsästyskuvissa. Kummallakin miehellä oli keihäs kädessä ja toinen polki voiton merkiksi jalallaan maassa lojuvan jättirotan päätä. "Onnistunut saalistusmatka" oli kuvatekstinä.

En minä ymmärrä tätä ollenkaan, mietti nuori mies. Raskas ilma oli saanut hänen päänsä särkemään ja hän halusi ulos kaupasta. Mutta sitten hän sattui vilkaisemaan kirjakaupan myyntitelinettä, jossa oli esillä kalentereita.

Myyräkalentereita ja sienikalentereita, jokaisessa vuosiluku 3099.

Ei voi olla totta, ei millään, nuori mies ajatteli. Oliko hän kulkenut jonkinlaisen aikakoneen läpi ja joutunut yli tuhannen vuoden päähän tulevaisuuteen? Minkähänlaista ihmisten elämä täällä maan alla oikeastaan oli? Täällä ei kai voinut viljellä mitään muuta kuin sieniä. Niitäkö ihmiset söivät? Sitä paitsi he näyttivät palvovan kolmen sepän patsasta. Ihmisjoukko oli näyttänyt hurjalta, varmastikin he kaikki olivat lähteneet tanssittuaan taistelemaan jättirottia vastaan.

Nuorta miestä puistatti. Rotat olivat inhottavia, tavallisetkin, saati sitten jättiläiskokoiset.

Ulkoa alkoi kuulua ääniä, ja nuori mies ryntäsi katsomaan mitä siellä tapahtui.

Panssarimyyrä haukkui patsaan juurella kuono ilmaan kohotettuna. Se hyppi kiihkoissaan, haukkui haukkumistaan ja koko aukio raikui sen luskutuksesta. Lauma jättirottia oli tulossa!

Oli parasta etsiä mahdollisimman nopeasti tie ulos tästä maanalaisesta kaupungista. Nuoren miehen oli äkkiä vallannut pelko, ettei hän enää löytäisikään maan pinnalle. Hän vilkaisi ympärilleen. Rottia ei näkynyt vielä missään.

Mutta kauempaa, siitä käytävästä, jonne ihmisjoukko oli kadonnut, kuului huutoja ja inhottavaa vikinää.

Myyrä haukkui yhä kiivaammin, ja nuori mies juoksi etsimään ulospääsytietä. Tuosta suunnasta hän oli tullut, mutta kummasta noista kahdesta vierekkäisestä käytävästä? Hän ei mistään hinnasta halunnut valita väärää tietä ja joutua eksyksiin maan alle, kiertelemään ties kuinka kauan ummehtuneissa haisevissa käytävissä.

Myyrän haukkuminen muuttui äkkiä kimittäväksi. Nuori mies kääntyi katsomaan ja näki sen pakenevan yhteen sivukäytävistä.

Rotat olivat tulleet näkyviin.

Ne eivät näyttäneet piittaavan panssarimyyrästä, vaan hiiviskelivät aukiolla kuono maassa ruokaa etsien. Yksi niistä, iso kuin susikoira, käänsi äkkiä katseensa nuoreen mieheen ja irvisti uhkaavasti niin että talttamaiset etuhampaat välähtivät.

Silloin kirkonkello alkoi lyödä.

Ääni kuului vasemmanpuoleisesta käytävästä. Nuori mies ryntäsi sinne. Hän vilkuili taakseen, mutta häntä ei seurattu, ja kohta hän ohitti juosten kellon, joka kajautti jo viimeisiä kahdestatoista lyönnistään.

Kellon kumahdusten loputtua tuli hiljaista. Edessä oli vain hämärä käytävä ja loiva ylämäki. Nuori mies ei jaksanut juosta enää, raskas ilma sai hänet läähättämään ja hän piti parempana kävellä. Pari kertaa hän oli kuulevinaan takaansa kevyttä askelten rapinaa, mutta kun hän kääntyi pelästyneenä katsomaan, siellä ei ollut mitään. Sitten hän kompastui lattialla lojuvaan tiileen ja noustuaan ylös hän jäi hetkeksi kuuntelemaan. Jostakin syvältä alhaalta kantautui hälinää, joka kuulosti riemunhuudolta.

Nuori mies jatkoi matkaansa ja ohitti käytävän sivuun avautuvan kapean tunnelin, josta kuului verkkaisesti tippuvien pisaroiden kirkas ääni. Hän pysähtyi ja katsoi

sisään tunnelin suuaukosta ja silloin sieltä kuului rapinaa. Keltaiset silmät välähtivät häntä kohti pimeydestä.

Hän lähti taas juoksemaan, ja tunneli kumisi hänen askeltensa kaiusta. Vihdoin hän pääsi pakokauhun vallassa takaisin maanpinnalle. Häntä heikotti ja huimasi yhä, mutta onneksi autonromu, jossa hän oli aikaisemmin istunut, oli lähellä. Hän hoippui auton luo ja heittäytyi etuistuimelle.

Jostakin kuului varisten rähinää. Mies avasi silmänsä ja havaitsi nojaavansa päätään auton ohjauspyörään. Viiden variksen parvi tappeli keskenään auton nokan edessä ja lokit kirkuivat ja liitelivät kumpuilevan roskavuoriston yllä.

Hän etsi katseellaan panssarimyyrän nostamaa multakasaa, mutta sellaista ei näkynyt. Ei tietenkään. Hän tajusi nukahtaneensa. Uni oli ollut kuitenkin niin elävä, ettei hän voinut olla työntämättä kättään puseronsa povitaskuun, mutta tyhjähän se oli.

Olipa hitonmoinen uni! Hän nousi autosta ja käveli säilyketölkkien ja likaisten papereiden yli varoen astumasta törkyisimpiin paikkoihin. Rotta livisti hänen editseen ja hän sieppasi maasta itäneen perunan ja paiskasi sen elukan jälkeen osumatta.

Ei ihme, jos tällaisessa ympäristössä näki painajaisia. Nuorelle miehelle tuli kiire päästä pois. Miten tyhmää olikaan ollut tulla etsimään sormusta täältä. Sen tilalle oli vain hankittava uusi, ihan samanlainen kultainen ohut rengas, ja annettava kaivertaa siihen sama teksti kuin entisessä oli ollut.

Päästyään linnunlaulua tulvivaan metsään nuori mies tuli jälleen hyvälle tuulelle. Olihan kevät, aurinko paistoi ja maa oli täynnä valkovuokkoja. Tuntui mukavalta ajatella, että kun hän palaisi kotiin kaupungin keskustan kautta, se olisi paikallaan kuten ennenkin. Patsaineen, tavarataloineen ja kirjakauppoineen.